

Produktivitet i AI-nära branscher

KI-kommentar
juni 2026

KI-kommentar

Produktivitet i AI-nära branscher

Konjunkturinstitutet (KI) är en statlig myndighet under Finansdepartementet. KI gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Konjunkturinstitutet analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I Konjunkturbarometern publiceras varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyseras de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Hållbarhetsrapporten analyserar den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

KI publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier, KI-kommentarer, Working paper, PM** och som **remissvar**.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från www.konj.se. Den senaste statistiken och prognoserna hittar du under www.konj.se/statistik.

Innehåll

1	Sammanfattning och slutsatser.....	4
2	Syns AI-användningen i produktiviteten?	4
	Referenser.....	11
3	Appendix.....	12

1 Sammanfattning och slutsatser

Denna KI-kommentar undersöker sambandet mellan den ökade AI-användningen och produktivitetens utvecklingen både i Sverige och internationellt. Utifrån SCB:s AI-enkät redovisas vilka branscher som i ett initialt skede varit mest AI-intensiva. Produktivitetstillväxten i dessa branscher sätts sedan i ett historiskt sammanhang för Sverige. Därefter följer en internationell utblick där den svenska utvecklingen jämförs med utvecklingen i USA och övriga Europa.

Den övergripande slutsatsen är att det är för tidigt att avgöra om användningen av AI har gett några betydande effekter på produktiviteten. Beroende på hur man skär datan går det att se ett svagt positivt samband mellan AI-användning och ökning i produktivitetstillväxt på bransch- eller landnivå. Omständigheter som bristande jämförbarhet i branschindelning, skillnader i konjunkturläge och -känslighet, preliminära och osäkra utfall samt effekter av tidigare digitalisering gör att det är svårt att dra entydiga slutsatser. AI-användningen bland företag har ökat, framför allt inom branscherna informations- och kommunikationsverksamhet (IKT) och företagstjänster. Det är möjligt att urskilja några positiva tendenser, som att produktivitetstillväxten har varit högre än normalt de senaste åren bland de länder som även har en hög AI-användning, framförallt i IKT-branschen. Produktiviteten i AI-nära branscher är över sin historiska trend men avvikelserna började flera år innan genombrottet för AI.

Konjunkturinstitutet fortsätter att följa frågan om hur AI påverkar produktivitet och andra aspekter av ekonomin och planerar att följa upp med fler studier.

2 Syns AI-användningen i produktiviteten?

AI-ANVÄNDNINGEN ÖKAR I SVERIGE OCH EU

SCB har sedan 2021 mätt AI-användningen i företag genom undersökningen ”IT-användning i företag”, och en liknande enkät har även genomförts på europeisk nivå. I Tabell 1 redovisas resultaten för ett antal branscher i Sverige och EU. År 2025 uppgav 35 procent av företagen i Sverige att de använde någon form av AI, jämfört med 25 procent år 2024.¹ AI-användningen varierar mellan branscher. Störst är användningen inom IKT² samt företagstjänster, där 88 respektive 65 procent av alla företag använder någon typ av AI-verktyg.

AI-användningen i svenska företag befinner sig på eller över EU-genomsnittet för samtliga år och branscher. Gapet mellan Sverige och EU-genomsnittet har dessutom över lag växt under den studerade perioden.

¹ Avser företag med minst 10 anställda inom alla näringsgrenar exklusive jordbruk, skogsbruk, fiske, utvinning av mineral samt finansiell verksamhet.

² Definitionen av IKT i enkäten skiljer sig från den traditionella SNI-koden J. SCB definierar i sin AI-enkät informations- och kommunikationsverksamhet som SNI-koderna: 26.1–26.4, 26.8, 46.5, 58.2, 61–62, 63.1, 95.1. Detta är en vidare definition än den SNI-kod (J) som benämns Informations- och kommunikationstjänster (IKT) och ofta används i analys av denna bransch. Begränsningar i de data som finns tillgängliga förhindrar en exakt replikering av SCB:s branschval i denna kommentar. Frånsett SCB:s AI-enkät refererar därmed IKT i kommentarens till SNI kod J58-63.

Produktivitet

I denna kommentar, liksom andra KI-publikationer, mäts produktivitet som förädlingsvärde per arbetad timme enligt de svenska nationalräkenskaperna. För att öka produktiviteten behöver företag öka kapitalintensiteten, höja arbetskraftens kvalitet eller förbättra tekniken. Den sistnämnda komponenten benämns vanligen total faktorproduktivitet (TFP) och omfattar de delar av produktivitetstillväxten som inte kan förklaras av ökad kapitalintensitet eller förbättrad arbetsinsats.

Tabell 1 AI-användning hos företag i Sverige och EU

Procent

Bransch	2023	2024	2025	2023	2024	2025
	Sverige			EU		
Tjänsteverksamhet	13	29	40	10	16	23
Informations- och kommunikationsverksamhet	37	68	88	30	49	63
Företagstjänster	21	54	65	19	31	40
Byggverksamhet	3	13	15	3	6	11
Tillverkningsindustrin	7	19	33	7	11	17

Anm: Andel i procent företag med minst 10 anställda i respektive bransch som angett användning av minst en av AI-teknologierna: 1 - text mining, 2 - taligenkänning, 3 - natural language generation, talsyntes, 4 - generering av bilder, video eller ljud, 5 - bildigenkänning, bildbehandling, 6 - maskininlärning, 7 - AI-baserad programautomatisering av robotprocesser, 8 - autonoma robotar, självkörande fordon, autonoma drönare.

Källa: Eurostat.

TEKNIKSIFTEN HAR OFTA EN FÖRDRÖJD EFFEKT PÅ PRODUKTIVITETEN

Produktivitetstvinsterna vid tekniksiften brukar komma med fördröjning. Ny teknik kräver ofta organisatoriska förändringar, ny kompetens och kompletterande investeringar innan den får fullt genomslag i företagets produktionsprocess (Brynjolfsson, Rock och Syverson, 2021). Produktivitetstvinsterna tenderar att överskattas på kort sikt och underskattas på lång sikt (Lönebildningsrapporten, 2024). AI kan dock skilja sig från tidigare tekniker eftersom den kan utföra komplicerade uppgifter, assistera vid framtagandet av nya innovationer och vidareutveckla sig själv över tid (OECD, 2024), vilket kan påskynda spridningen i ekonomin.

PRODUKTIVITETSTILLVÄXTEN I AI-NÄRA BRANSCHER STICKER INTE UT

Tabell 2 visar genomsnittlig produktivitetstillväxt i några svenska sektorer och branscher, sedan 2000 respektive 2023 när AI-användningen började etableras på bred front.³ Produktiviteten i IKT, som är den bransch som i högst grad anammat AI, har de senaste åren stigit kraftigt, med en genomsnittlig årlig produktivitetstillväxt om 6 procent. Som tabellen visar är detta en bransch som brukar ha en hög produktivitetstillväxt. I både IKT och företagstjänster, som är den bransch som använder näst mest AI, har produktiviteten vuxit snabbare än normalt de senaste åren, men detta gäller även för ekonomin i helhet.

³ ChatGPT lanserades i november 2022.

Tabell 2 Faktisk produktivetsutveckling

Procentuell förändring, genomsnittlig årstillväxt

Bransch	Andel av FV ¹	2000–2026kv1	2023 – 2026kv1
<i>Totala ekonomin</i>	100	1,3	2,1
<i>Näringslivet</i>	78	1,7	2,8
Tillverkningsindustrin	14	2,4	-1,0
Tjänstesektorn	53	2,0	4,1
<i>IKT-branscherna</i>	9	4,7	6,0
<i>Företagstjänster</i>	11	1,3	2,2

¹ Andel av förädlingsvärdet i den totala ekonomin 2025.

Anm. Geometriskt medelvärde. Produktivitet definieras som förädlingsvärdet i fasta priser genom antalet arbetade timmar. Samtliga serier är kalenderkorrigerade. För totala ekonomin avser serien till baspris.

Källa: SCB och Konjunkturinstitutet.

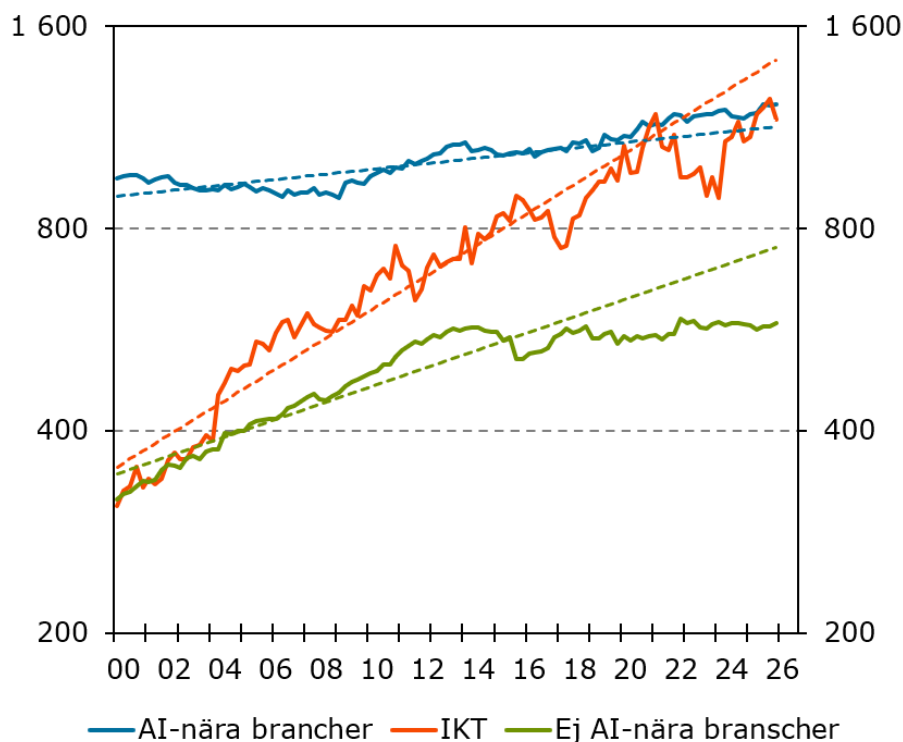
Diagram 1 delar upp näringslivet i AI-nära branscher respektive övriga branscher och visar hur produktivitetstillväxten utvecklats sedan 2000.⁴ Streckade linjer visar skattade trender 2000–2019, där pandemin har utelämnats då det var en turbulent och svårtolkad period. Särskilt fokus ges dessutom till IKT, som är den bransch med högst AI-användning och som alltså även ingår i de AI-nära branscherna.

Produktiviteten är över sin trend i AI-nära branscher, medan den är långt under trenden för övriga branscher. Men dessa avvikelser började flera år före genombrottet för AI. Det syns heller ingen tydlig förändring sedan AI slog igenom, utöver att den mindre AI-nära delen av näringslivet möjligen haft en ännu långsammare produktivitetstillväxt. IKT har visserligen sett en stark produktivitetstillväxt sedan 2023, men det följer på en mycket kraftig nedgång åren dessförinnan. Detta, i kombination med att det är en volatil bransch, gör det svårt att tolka uppgången som driven av AI. Som beskrivits ovan är det möjligt att produktivitetsvinsten av AI är eftersläpande, och att man därmed inte bör vänta sig något tydligt, omedelbart skifte vid den tidpunkt då AI slog igenom.

⁴ Branscher med AI-användning över 55% 2025 enligt SCB:s enkät kategoriseras som AI-nära. Dessa är informations- och kommunikationsverksamhet, fastighetsverksamhet och verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik. Finansiell verksamhet och försäkringsverksamhet ingår inte i SCB:s undersökning, men inkluderas eftersom OECD kategoriserar branscherna som AI-intensiva. De AI-intensiva branscherna utgjorde 38% av förädlingsvärdet i näringslivet 2025.

Diagram 1. Produktivetsutveckling

Förädlingsvärde i kronor per arbetad timme, säsongrensade fasta priser

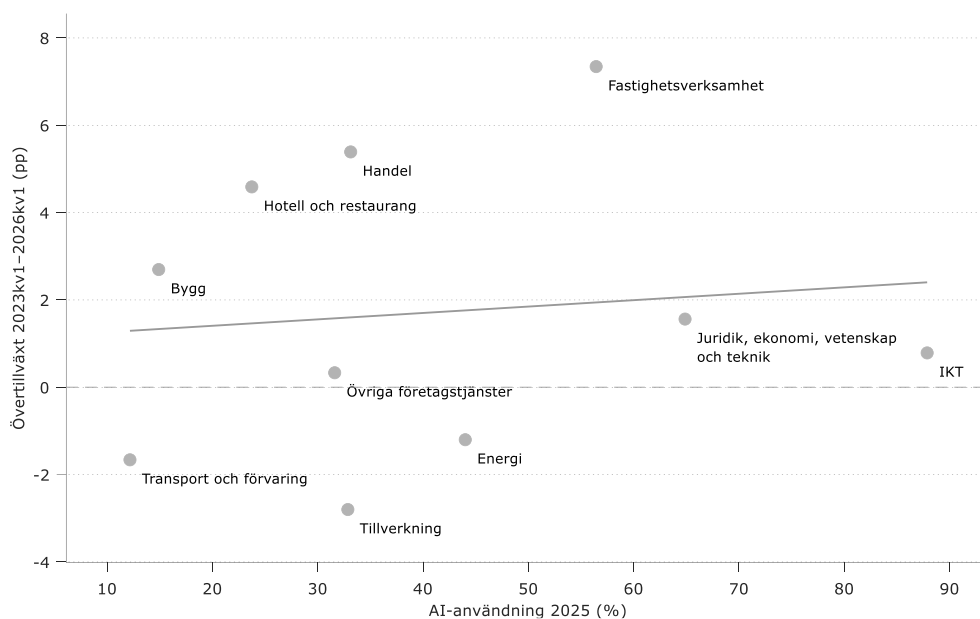
Källa: SCB och Konjunkturinstitutet.

Anm. "AI-branscher" avser informations- och kommunikationsverksamhet, fastighetsverksamhet, verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik samt finansiell verksamhet och försäkringsverksamhet. Observera att trendlinjerna avser 2000–2019.

Ett mer strukturerat sätt att angripa frågan om sambandet mellan AI-användning och produktivitetstillväxt är att definiera begreppet "övertillväxt" som skillnaden mellan produktivitetstillväxt efter genombrottet för AI (från och med 2023) och den genomsnittliga historiska tillväxten.⁵ Detta mått visar huruvida produktiviteten i en bransch eller ett land har vuxit snabbare än normalt sedan AI-användningen började spridas. Diagram 2 visar hur denna övertillväxt förhåller sig till AI-användningen i några av näringslivets branscher. Det finns ett mycket svagt positivt samband, men förklaringsgraden är nära obefintlig.

⁵ Här används perioden 2000-2019 som historisk jämförelse. Notera att om produktivitetstillväxten varit lägre efter 2023 än 2000-2019 blir övertillväxten negativ.

Diagram 2. AI-användning och övertillväxt i svenska branscher

Anm.: $R^2=0,01$. $p=0,77$.

Källor: Konjunkturinstitutet och SCB.

PRODUKTIVITETEN HAR VUXIT SNABBARE ÄN NORMALT I LÄNDERNA MED HÖGST AI-ANVÄNDNING

Produktivitetstillväxten har de senaste årtiondena varit högre i USA och Sverige än i euroområdet (se Tabell 3). Denna skillnad har blivit ännu större de senaste åren, då svensk och amerikansk produktivitet har stigit snabbare än normalt medan euroområdets produktivitet har sjunkit. När fokus riktas mot de mest AI-intensiva branscherna, IKT samt företagstjänster, återkommer detta mönster. Framför allt sticker IKT-branschen i USA ut med en mycket snabb produktivetsutveckling de senaste åren.

Tabell 3 Faktisk produktivetsutvecklingProcentuell förändring, genomsnittlig årstillväxt⁶

Bransch och land	2007–2026kv1	2023–2026kv1
<i>Totala ekonomin</i>		
<i>Sverige</i>	<i>0,7</i>	<i>2,1</i>
<i>Euroområdet</i>	<i>0,3</i>	<i>-0,9</i>
<i>USA</i>	<i>1,5</i>	<i>2,0</i>
<i>IKT</i>		
<i>Sverige</i>	<i>3,6</i>	<i>6,0</i>
<i>Euroområdet</i>	<i>2,1</i>	<i>1,9</i>
<i>USA</i>	<i>6,9</i>	<i>10,0</i>
<i>Företagstjänster</i>		
<i>Sverige</i>	<i>0,8</i>	<i>2,2</i>
<i>Euroområdet</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,4</i>
<i>USA</i>	<i>2,3</i>	<i>2,9</i>

Ovan redovisades sambandet mellan övertillväxt i produktivitet och AI-användning för svenska branscher. Tack vare att snarlika enkäter om AI-användning i företag har genomförts i hela EU kan motsvarande analys göras för olika länder och även på branschnivå.⁷

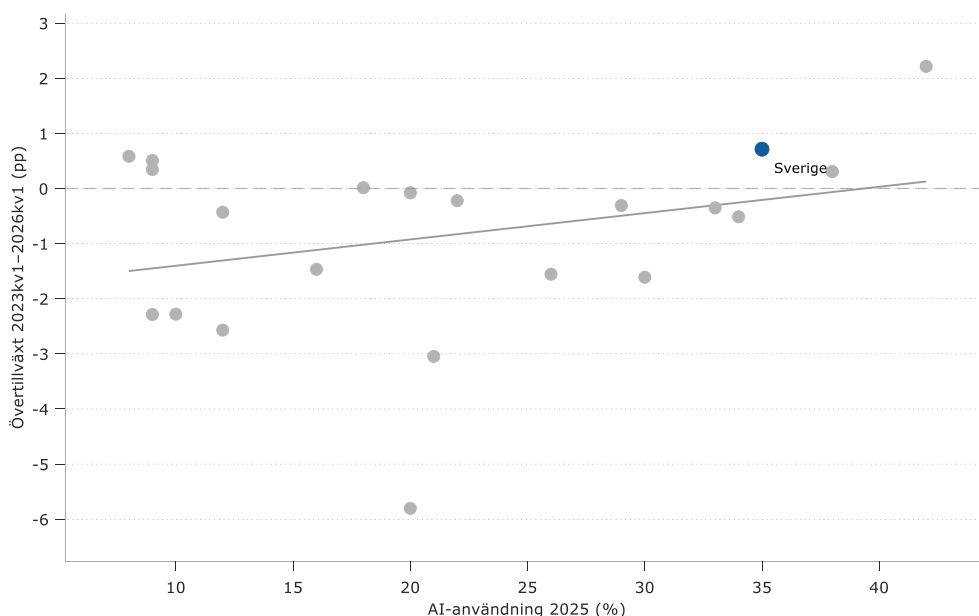
Diagram 3 visar sambandet mellan övertillväxt och AI-användning för hela ekonomin i ett antal europeiska länder.⁸ Sambandet är svagt positivt, och de länder, däribland Sverige, som har högst AI-användning har också haft en högre produktivitetstillväxt de senaste åren än de brukar. Precis som för analysen med svenska branscher är sambandet dock inte statistiskt säkerställt och räcker inte för att dra några säkra slutsatser om att AI har haft positiva effekter på produktivitetstillväxten i Europa. Men det kan heller inte uteslutas att så är fallet.

⁶ För USA finns data bara tillgängliga fram till fjärde kvartalet 2025.

⁷ Det finns ingen direkt motsvarighet i USA till den europeiska undersökningen om AI-användning. Den närmaste motsvarigheten är en enkät från US Census Bureau som, till skillnad från den europeiska, även täcker företag med färre än 10 anställda.

⁸ Länderna som ingår är Sverige, Österrike, Bulgarien, Cypern, Danmark, Finland, Frankrike, Tyskland, Grekland, Ungern, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Slovenien och Spanien.

Diagram 3. AI-användning och övertillväxt i europeiska länder

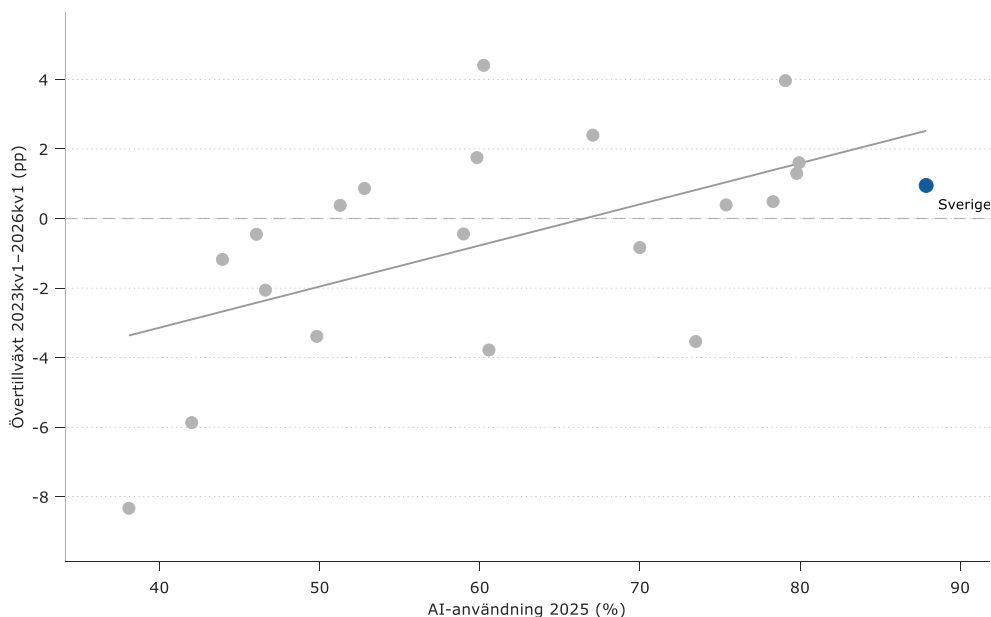

Anm. R2=0,09. p=0,19.

Källor: Konjunkturinstitutet och Eurostat.

Diagram 4 visar samma typ av analys men fokuserad på den mest AI-intensiva branschen IKT. Här är det positiva sambandet tydligare och även statistiskt signifikant på 1-procentnivån. Förklaringsgraden är dock relativt låg, och på enskild branschnivå är data mer osäkra. Ett nytt utfall med sedvanlig revidering av tidigare preliminära utfall skulle kunna ändra resultatet avsevärt. Även om resultaten visar ett signifikant positivt samband går det inte att dra säkra slutsatser om att det är just AI-användningen som *orsakar* övertillväxten. Det kan exempelvis finnas andra faktorer som påverkar både AI-användning och produktivitet.

Diagram 4. AI-användning och övertillväxt i europeiska länders IKT-branscher

Anm. R2=0,32. p=0,01.

Källor: Konjunkturinstitutet och Eurostat.

Referenser

Brynjolfsson, Erik, Daniel Rock & Chad Syverson. 2021. "The Productivity J-Curve: How Intangibles Complement General Purpose Technologies." *American Economic Journal: Macroeconomics*, 13(1), 333–372. DOI: 10.1257/mac.20180386.

Konjunkturinstitutet (2024). "Lönebildningsrapporten 2024", sid. 25 och 29.

OECD (2024). "The impact of Artificial Intelligence on productivity, distribution and growth", s. 7.

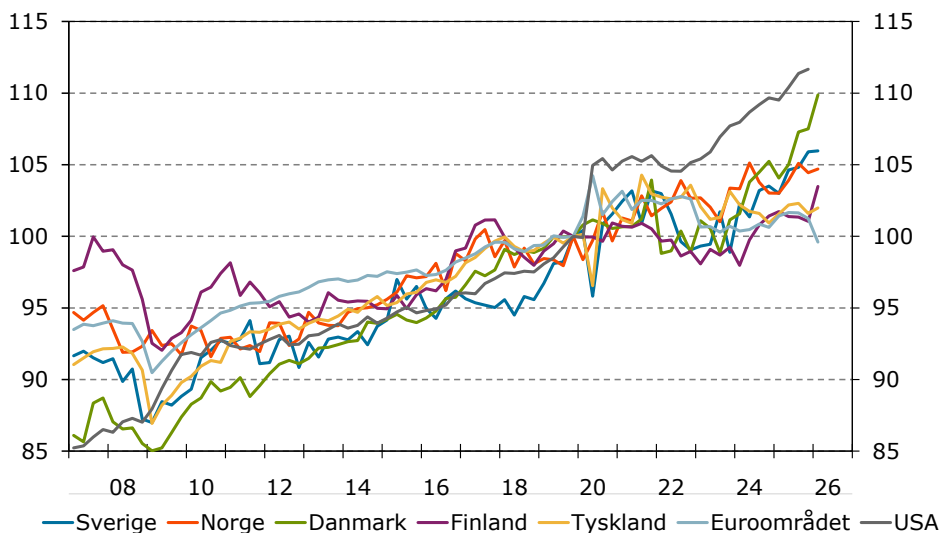
Statistiska centralbyrån (2025). "Artificiell intelligens i Sverige", s. 10.

Statistiska centralbyrån (2025). "AI- användning i företag 2025".

3 Appendix

Produktivitet, hela ekonomin

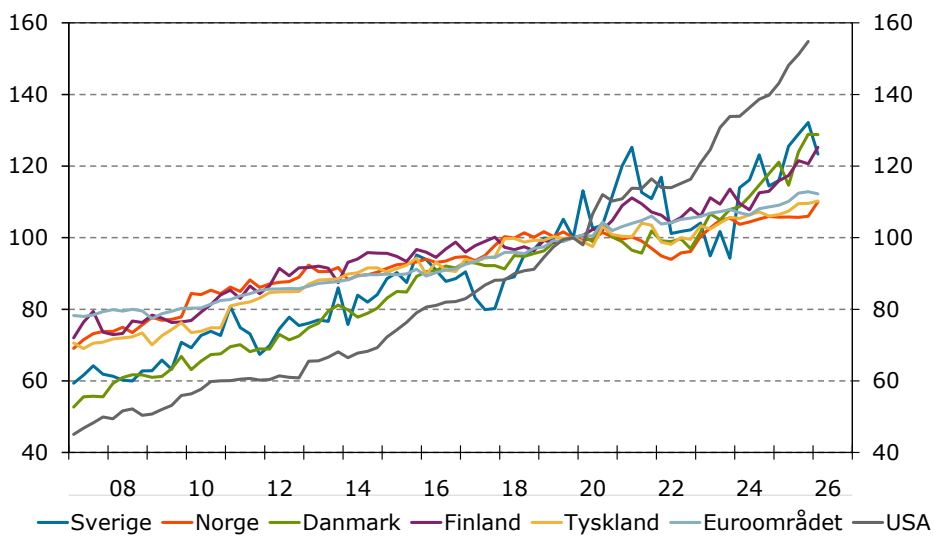
Förädlingsvärde per arbetad timme, fasta priser, 2019kv4=100

Källa: Konjunkturinstitutet, Eurostat, BEA och BLS

Produktivitet i informations- och kommunikationstjänster

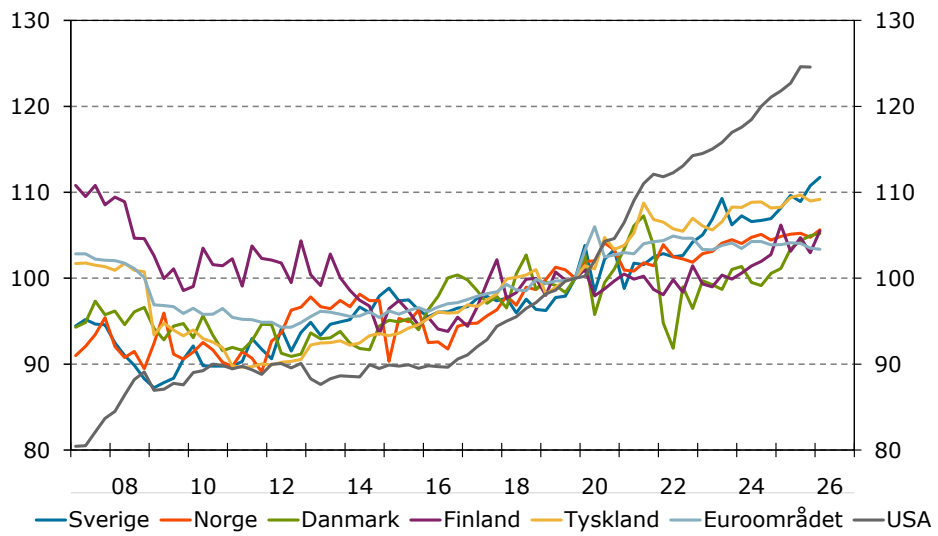
Förädlingsvärde per arbetad timme, fasta priser, 2019kv4=100

Källa: Konjunkturinstitutet, Eurostat, BEA och BLS

Produktivitet i företagstjänster

Förädlingsvärde per arbetad timme, fasta priser, 2019kv4=100

Källa: Konjunkturinstitutet, Eurostat, BEA och BLS